

Grofweg 2500 stuks vleesvee staan garant voor tachtig procent van het inkomen van Dariusz Matkowski. De Pool exporteert het leeuwendeel van zijn afzet en gaat prat op zijn systeem van lage kosten. Niettemin werkt hij serieus aan een nieuwe bedrijfstak.

Waar we nu staan, staat in de winter twee meter water.' Dariusz Matkowski lacht erbij alsof hij er de gek mee wil steken. De ongelijke grasmat waar hij op staat, maakt deel uit van het natuurpark Ujście Warty, nabij de plaats Slonsk. Daar heeft hij een van de grootste vleesveehouderijbedrijven van Polen. Matkowski heeft er vierduizend hectare in eigendom, waarvan duizend hectare akkerbouw. Deze grond valt buiten de natuurzone en Matkowski teelt er gewassen als mais en granen om als (kracht)voer te benutten.

Afmesten tot 300 kilo levend

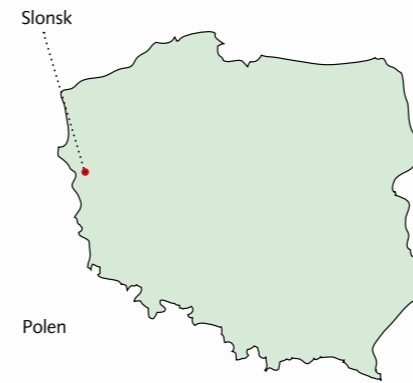
Hoewel de vleesveehouderij zijn 'core-business' is, heeft Dariusz Matkowski voor Nederlands/Vlaamse begrippen nog een behoorlijke melkveestapel van tweehonderd dieren, veelal kruislingen van holstein, simmentaler en fleckvieh. Ver-

der grazen er in het natuurreservaat vierhonderd paarden, maar de 2500 vleeskoeien, waarvan 1100 moederdieren, maken er de dienst uit. 'De meeste daarvan kalven af in april. De kalveren blijven tot oktober buiten om daarna twee maanden te worden gemest. Dat is de enige periode waarin ik krachtvoer gebruik. In december verkoop ik de kalveren, negentig procent gaat naar het buitenland, naar de kalfsvleesindustrie. In Polen is de eetcultuur meer gericht op varkensvlees', legt Matkowski uit. Verder afmesten heeft volgens de Pool geen zin. 'Tot 300 kilo levend gewicht ontvang ik 2,73 euro per kilo, bij 700 kilo levend gewicht is dat maar 1,51 euro. Reken maar mee, voor een dier van 300 kilo ontvang ik 818 euro, voor een dier van 700 kilo ontvang ik 1060 euro. Voor dat verschil van 242 euro kan ik geen 400 kilo groei bekostigen.' Zijn voornamelijk buitenlandse afzet-

Dariusz Matkowski: 'Negentig procent van mijn afzet gaat naar het buitenland'

markt is ook de reden van zijn besluit om de veestapel volledig door te fokken met limousin. Nu lopen er nog veel (kruislingen van) herefords en charolais. Tussen zijn koeien legt hij uit: 'Limousin exporteert het best. Maar er zijn meer redenen om limousins te houden. Ze kalven gemakkelijk af. Omdat dat hier zonder hulp moet kunnen, bepaalt dat grofweg tachtig procent van het selectiebeleid om stieren aan te kopen. Verder let ik op beenwerk, bespiering is minder belangrijk.' Matkowski koopt zijn dekstieren op veilingen in Duitsland en Frankrijk en let daarbij op de nakomelingeninformatie van hun ouders. Daaruit moet een hoge score blijken voor ontwikkeling van lichaamsgewicht na de geboorte. Matkowski's strategie is om goedkoop te

produceren, al doet de Pool over kostenprijzen geen uitspraak. 'Ik streef naar zo min mogelijk gebruik van krachtvoer en de dieren zo veel mogelijk laten grazen. Het natuurgebied pacht ik gratis, het is mijn verantwoording dat het gebied begraasd blijft, zodat het niet dichtgroeit met bomen.' Het natuurgebied loopt 's winters niet volledig onder water, het overgrote deel blijft droog.

Dag en nacht personeel

Het is volgens Matkowski geen probleem om het vee 's winters buiten te houden. Er is bijvoeding met grassilage en stro. Niet zozeer de soms gure omstandigheden, als wel de kans op diefstal is voor Matkowski reden om dag en nacht personeel ter plaatse te hebben. Al is hun belangrijkste taak het signaleren van hulpbehoevende dieren en het oormer-

Overschot aan ruwvoer als grondstof voor energie in nieuwe bedrijfstak

ken van pasgeboren kalveren. In totaal heeft de Pool vier mensen in dienst voor de vleesveetak en zes voor de melkveehouderij. De veestapel heeft volgens Matkowski weinig last van ziekten, wel is er standaard een behandeling tegen wormen in het voorjaar en tegen leverbot in oktober. Matkowski laat de dieren daarvoor bijeendrijven in een ronde kooiconstructie.

Gras verbranden

Tijdens de terugweg over het slecht beaanbare grasland vertelt Matkowski,

schuddend achter het stuur van zijn jeep, over zijn toekomstplannen. 'Verder uitbreiden met het vleesvee doe ik niet meer, die tak vormt tachtig procent van het inkomen en is groot genoeg; voor zover ik weet is het de grootste van Polen. We zijn onlangs gestart met een nieuwe tak: het vermalen van ons overschot aan hooi en stro tot energiegrondstof. Het wordt verbrand en benut voor elektriciteitsopwekking', zegt Matkowski, terwijl hij zijn landrover het erf opdraait. 'Gras is veel goedkoper dan kolen.'

Tijmen van Zessen

Megabedrijf in Polen richt zich op verdringingskruising met limousin

Verdiene aan de Poolse natuur

